

стомоз, живі нематоди рожевого кольору й вони зливаються з кольором слизової оболонки м'язової частини шлунка (особливо в місцях ерозій та виразкових ушкоджень). У свою чергу, це ускладнює посмертну діагностику амідостомозу гусей. Крім того в разі зняття кутикули для визначення інтенсивності інвазії можливий розрив та пошкодження амідостомом, так як паразити невеликих розмірів (10–20 мм), ниткоподібні. У разі значного некрозу кутикули, її більша частина перетворюється на аморфну масу темно-коричневого кольору, що ускладнює зняття кутикули, – остання рветься, розпадається в руках. Унаслідок цього нематоди змішуються з некротичною розірваною масою стінки шлунка птиці й гельмінтів важко помітити.

Нами був запропонований спосіб посмертної діагностики амідостомозу гусей для підвищення її ефективності та виявлення більш точної кількості паразитів, які знаходилися в організмі загиблої птиці. Згідно із запропонованим способом, після забою птиці або її загибелі труп розтинають. Виділяють шлунково-кишковий тракт єдиним органом комплексом. Фіксують пінцетом залозисту частину шлунка. Обрізають за пінцетом перехід нижньої ділянки стравоходу в залозисту частину шлунка, а також місце переходу м'язової частини шлунка в дванадцятипалу кишку на відстані 2 см від шлунка. Розтинають залозисту частину шлунка й промивають його вмістиме в кюветі. Далі роблять розріз уздовж одно-

го боку латеральних м'язів м'язової частини шлунка, розсікаючи водночас краніальний та каудальний інтермедіальні м'язи. Вмістиме шлунка переносять у кювет, споліскують теплою водою. Після огляду порожнього шлунка отвір дванадцятипалої кишки вивертають всередину м'язової частини шлунка. Шлунок складають, обкручують ниткою і кладуть у теплу воду (температура 37–40 °С) на 30–40 хвилин.

Після цього шлунок розгортають і переносять у посудину для змивання з поверхні кутикули гельмінтів. Нематоди, які знаходяться частково на поверхні шлунка, знімають препарувальною голкою і переносять у посудину. Деякі нематоди виходять безпосередньо у воду. Після цього рідину відстоюють упродовж 10 хвилин. Верхній шар зливають, а в осаді порціями визначають інтенсивність інвазії. Крім того запропонований спосіб забезпечує зберігання цілісності досліджуваного матеріалу. Водночас запропонований спосіб доступніший у виконанні в разі значного некрозу кутикули.

Висновки:

1. Встановлено, що удосконалений спосіб забезпечує зберігання цілісності досліджуваного матеріалу.

2. Запропонований спосіб зручніший у виконанні у разі значного некрозу кутикули й дає змогу виявити більш точну кількість амідостомом, які знаходилися в організмі загиблої птиці.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Богач М. В.* Кишкові інвазії індиків (поширення, діагностика, патогенез, профілактика): дис. ... доктора вет. наук: спец. 16.00.11 / М. В. Богач. – Х., 2008. – 276 с.

2. *Зон Г. А.* Патологічна анатомія паразитарних хвороб тварин / Г. А. Зон. – Суми : Джерело, 2005. – 226 с.

3. *Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: практикум (для самостійної роботи) / Ю. О. Приходько, С. І. Пономар, О. В. Мазанний [та ін.]. – Біла Церква, 2011. – 313 с.*

4. *Скрябин К. И.* Избранные труды / [Редкол.:

В. П. Шишков и Б. А. Астафьева; сост. и коммент. Б. А. Астафьева и др.] – М. : Агропромиздат, 1991. – 444 с.

5. *Скрябин К. И.* Метод полных гельминтологических вскрытий позвоночных, включая человека / К. И. Скрябин. – М. : Изд-во 1-го Моск. гос. ун-та, 1928. – 43 с.

6. *Тараненко И. Л.* Патоморфологические изменения при смешанной аскаридиозно-гетеракидозной инвазии у кур / И. Л. Тараненко, Н. В. Богач // IV съезд паразитоценологов Украины : Материалы конф. – Х., 1995. – С. 138–139.